

63/2004. (IV. 27.) GKM rendelet

a nyomástartó és töltőlétesítmények műszaki-biztonsági hatósági felügyeletéről

A Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal szervezetéről, feladat- és hatásköréről szóló 110/2003. (VII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 15. §-ának *d*) és *e*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmények üzemben tartóira.
 - (2) E rendelet alkalmazási köre azokra a nyomástartó berendezésekre, rendszerekre, létesítményekre, szállítható nyomástartó berendezésekre és töltőlétesítményekre terjed ki, amelyekben a legnagyobb megengedhető nyomás több mint 0,5 bar (a továbbiakban együtt: hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény).
 - (3) E rendelet alkalmazási köre nem terjed ki
 - a) az egyes nyomástartó berendezések és rendszerek külön jogszabályban meghatározott tervezésére, gyártására és megfelelőség értékelésére, valamint e külön jogszabály szabályozási körébe nem tartozó berendezésekre,
 - b) a veszélyes áruk vasúti és közúti szállítására használt szállítható nyomástartó berendezésekre, valamint egyes ilyen berendezések külön jogszabályban meghatározott forgalomba hozatalára, megfelelőségük újra értékelésére, ismételt felhasználására és időszakos ellenőrzésére,
 - c) a külön jogszabály alapján bányafelügyelet hatáskörébe tartozó, nyomástartó berendezésekre, rendszerekre, létesítményekre, szállítható nyomástartó berendezésekre és töltő létesítményekre. Cseppfolyós propán- butángázok és ezek elegyeinek esetében a töltőüzem területén vagy azon kívül elhelyezett töltő és tároló létesítményeire, a töltő és tároló üzemben lévő nyomáspróbázó és javító létesítményekre, kőolaj- és földgázbányászati tevékenység keretében történő töltésére és tárolására, a gázelosztóvezetékek gáztároló tartályaira, valamint e létesítmények tartozékaira, berendezéseire és egyéb eszközeire, amelyeket kifejezetten a pébégáz beszerzése, tárolása, töltése, tartályban vagy palackban való kereskedelmi forgalomba hozatala, vagy gázkiskereskedőnek, viszonteladónak történő értékesítés céljából létesítettek,
 - d) a gázt szállítható nyomástartó berendezésből a nyomástartó berendezésbe töltő létesítményre, ha töltési képessége legfeljebb 1000 kg/h,
 - e) a gázt a szállítható nyomástartó berendezésbe töltő létesítményre, ha töltési képessége legfeljebb 10 kg/h.
2. § A hatósági felügyeletet első fokon a hatóság, másodfokon a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal központi szerv látja el.

Fogalommeghatározások

3. § E rendelet alkalmazásában:
 1. *átalakítás*: minden olyan beavatkozás, amelynek eredményeként a berendezés az eredeti kialakítástól eltérővé válik, biztonsági jellemzői megváltoznak, vagy más típusú lesz, illetve rendeltetése is megváltozik;
 2. *belső ellenőrzés*: a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény berendezései belső szerkezeti állapotának általában szemrevételezéses átvizsgálása a berendezés üzemen kívüli, környezeti hőmérsékletű, tiszta és nyitott állapotában. A belső ellenőrzés során egyúttal külső ellenőrzést is kell tartani;
 3. *ellenőrzési ciklusidő*: a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény két egymást követő időszakos ellenőrzése közötti időtartam, évben vagy hónapban megadva;
 4. *folyadék töltetű nyomástartó berendezés*: folyadékkal teljesen feltöltött nyomástartó berendezés, ha töltete olyan folyadék, amelynek gőznyomása a legnagyobb megengedhető hőmérsékleten legfeljebb 0,5 bar (500 mbar) értékkel haladja meg a normál légköri nyomást (1013 mbar);
 5. *gáz töltetű nyomástartó berendezés*: ha a töltet legalább egy a következőkből: gáz, cseppfolyós gáz, nyomás alatt oldott gáz, gőz vagy olyan folyadék, amelynek gőznyomása a legnagyobb megengedhető hőmérsékleten több mint 0,5 bar (500 mbar) értékkel haladja meg a normál légköri nyomást (1013 mbar);
 6. *használatba vétel*: a szükséges engedélyek birtokában az üzembe helyezéshez vezető műveletek megkezdése és lefolytatása;
 7. *javítás*: minden olyan beavatkozás, amely a berendezés szerkezeti állapotának az eredeti állapot szerinti visszaállítását célozza;

8. *kazán-létesítmény*: olyan nyomástartó létesítmény, amely legalább egy - tüzeléssel vagy más módon fűtött, túlhevülési veszély lehetőségével üzemelő - nyomástartó berendezést tartalmaz és 110 °C-ot meghaladó hőmérsékletű (gőz, forró víz, vagy szerves anyag) hőhordozó közeg előállítására szolgál, függetlenül attól, hogy ez a berendezés erőműnek, távhőszolgáltató létesítménynek, vagy központi fűtő berendezésnek a része;

9. *külső ellenőrzés*: a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény berendezéseinek kívülről hozzáférhető részeire, tartozékaira és biztonsági szerelvényeire is kiterjedő, általában szemrevételezésen és működési próbákon alapuló, üzemelés közben végrehajtott ellenőrzés;

10. *létesítés*: nyomástartó létesítmény létrehozása nyomástartó berendezések adott helyre történő telepítésével és rendszerbe kapcsolásukkal;

11. *létesítési ellenőrzés*: a hatósági felügyelet alá tartozó létesítményre vonatkozó létesítési előírások ellenőrzése a létesítési dokumentáció és a helyszín összevetésével;

12. *megszüntetés*: a nyomástartó létesítmény és berendezés végleges használaton kívül helyezése, lebontása, beleértve a szükséges környezetvédelmi intézkedések végrehajtását;

13. *nyomástartó létesítmény*: telepített nyomástartó berendezések kölcsönhatásban működő rendszere, amelynek biztonságos üzemét e kölcsönhatás alapvetően meghatározza. A nyomástartó létesítményhez tartozik, de nem képezi annak részét az építmény (építményrész), illetőleg a felszín alatti vagy felszín feletti olyan terület

a) ahol annak nyomástartó berendezéseit, tartozékait, biztonsági szerelvényeivel együtt elhelyezik,

b) ahol az üzemeltetéssel kapcsolatos tevékenységeket végzik,

c) amely a nyomástartó létesítmény és környezete kölcsönös biztonsága miatt szükséges;

14. *szilárdsági ellenőrzés*: a berendezés - műszaki dokumentációban megadott mértékű - nyomás terheléssel végrehajtott ellenőrzése;

15. *telepített nyomástartó berendezés*: a külön jogszabályban meghatározott nyomástartó berendezés és rendszer, valamint egyszerű nyomástartó edény, amelyet helyhez kötötten használnak;

16. *töltőlétesítmény*:

a) a gázt a szállítható nyomástartó berendezésbe töltő létesítmény és üzemi szerelvényei (a gáztároló nyomástartó berendezés és szerelvényei nem része a töltő létesítménynek),

b) a gázt a szállítható nyomástartó berendezésből a telepített nyomástartó berendezésbe lefejű létesítmény és üzemi szerelvényei;

17. *üzembe helyezés*: a nyomástartó létesítmény, kazán létesítmény, és a töltőlétesítmény (a továbbiakban együtt: létesítmény) rendeltetés szerinti működtetésének megkezdése;

👉 18. *üzemben tartó*: a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény tulajdonosa, üzemeltetője, valamint a szállítható nyomástartó berendezés töltetét forgalmazó, vagy ezt szállító vállalkozás;

19. *üzemeltetés*: a létesítmény rendeltetésszerű használata, beleértve az üzemzavar elhárítást, a leállítást, a karbantartást, valamint az üzemben tartó ellenőrzéseit is;

20. *üzemeltető*: az a magánszemély, jogi személy, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki/amely a megtöltött nyomástartó berendezés töltetét használja;

21. *veszélyes töltet*: a kémiai biztonságról szóló külön jogszabály szerinti töltet.

Bejelentési kötelezettség

4. § (1) A hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, javításáról, átalakításáról és megszüntetéséről az üzemben tartó előzetesen tájékoztatni köteles a hatóságot.

(2) A bejelentés a hatóság által, vagy más módon rendelkezésre bocsátott külön adatlapon történik. A bejelentést a hatóság nyilvántartásba veszi.

Hatósági eljárások

5. § (1) A hatóság felügyelete alá tartozó létesítmény újonnan telepített alkotó része csak olyan nyomástartó berendezés lehet, amely megfelel az e rendeletben és a külön jogszabályban meghatározott műszaki követelményeknek.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik a rendelet hatálybalépése előtt gyártott, illetve használt berendezések létesítésére.

(3) A hatósági felügyelet alá tartozó, az e rendelet *mellékletének* 7. pontjában meghatározott veszélyességi határértékeket meghaladó berendezést magukban foglaló létesítményeket, továbbá a külön jogszabály szerinti szállítható nyomástartó berendezéseket - amennyiben töltésük az üzemeltetés helyszínén történik - a hatóság engedélyével lehet

- a) meghatározott helyen létesíteni,
- b) használatba venni, üzemeltetni,
- c) más helyre áttelepíteni,
- d) létesítési feltételeit megváltoztatni,
- e) megszüntetni.

(4) Az engedélyezés és ellenőrzés alapját képező előírásokat és részletes szabályokat az R. 14. §-ának (1) bekezdésében meghatározott műszaki-biztonsági szabályzat tartalmazza (a továbbiakban: Szabályzat).

Létesítési engedélyezési eljárás

6. § (1) A létesítési engedélyezési eljárást az üzemben tartó vagy megbízottja írásban kezdeményezi a hatóságnál.

(2) A létesítési eljáráshoz szükséges közmű nyilatkozatokat az üzemben tartó köteles beszerezni.

(3) A létesítési engedély iránti kérelemhez két példányban mellékelni kell:

a) a létesítményt ismertető engedélyezési dokumentációt, amely tartalmazza

aa) a rajzdokumentációt és a műszaki leírást,

ab) a berendezések jogszabályban előírt megfelelőségi tanúsítványait,

ac) a berendezések gyártói által átadott használati útmutatókat,

 ad) a tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozatot,

ae) a közmű egyeztetések dokumentumait;

b) a létesítmény bejelentő adatlapját;

c) átalakítás esetében általában azokat a rajzokat és leírásokat, amelyeket az átalakítás érint.

(4) A létesítési eljárás során még nem benyújtható, a (3) bekezdés a) pontja szerinti dokumentumokat a használatbavételi eljárás során kell a hatóságnak átadni. Nem szükséges benyújtani az olyan dokumentáció részeket, amelyek már a hatóság rendelkezésére állnak és változatlanul felhasználhatók a létesítési engedélyezési eljárásban.

 (5) Áttelepítés esetén magára a berendezésre vonatkozó részletes műszaki dokumentációt nem kell benyújtani, ha a berendezés hatályos használati vagy használatba vételi engedéllyel rendelkezik.

(6) Használt berendezés létesítésénél a hatóság határozza meg azt, hogy

a) a berendezés biztonságos állapotának igazolására milyen kiegészítő ellenőrzés, szakvélemény,

b) a berendezés eredeti dokumentációjának részleges vagy teljes hiánya esetén ennek pótlásaként milyen dokumentumok beszerzése szükséges.

(7) A létesítési engedélyezési dokumentáció részletes tartalmát a Szabályzat tartalmazza.

(8) A hatóság az ellenőrzött engedélyezési dokumentációt záradékkal látja el. A benyújtott, de a létesítés engedélyezési kérelmének elbíráláshoz nem szükséges és ezért nem ellenőrzött többletdokumentációkat „nem ellenőrzött” megjegyzéssel látja el. Az engedélyezési dokumentáció egy példányát a hatóság őrzi meg, a másik példányt a (7) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az üzemben tartónak visszaadja.

(9) A hatóság a létesítési engedélyt az engedélyezési dokumentáció és a létesítési követelmények összevetése alapján adja ki. Ehhez mellékelnie kell a záradékkal, megjegyzéssel ellátott engedélyezési dokumentáció egy példányát, valamint meg kell határoznia a használatbavételi engedély megadáshoz szükséges ellenőrzés módszerét.

 (10) A létesítési engedély hatályát veszti, ha a kiadása alapjául szolgáló adatokban, körülményekben a biztonságot érintő változások következtek be, vagy a létesítés az engedély kiadásától számított két éven belül nem kezdődött meg.

(11) Az üzemben tartó a rendelet hatálya alá tartozó, de létesítési eljárásra nem kötelezett létesítmények esetében is köteles a létesítésre vonatkozó előírásokat betartani.

(12) Az ügyfél a létesítési engedélyt és az engedélyezési dokumentációt köteles a létesítmény egész élettartama alatt megőrizni, hozzáférhető helyen tartani, valamint ellenőrzés során a hatóság kérésére bemutatni.

Használatbavételi engedélyezési eljárás

7. § (1) A használatbavételi engedélyezési eljárást az üzemben tartó írásban kezdeményezi a hatóságnál.

(2) A használatbavételi eljárás kezdeményezésének feltétele a létesítési engedély megléte.

(3) A hatóság az első üzembe helyezést megelőző helyszíni ellenőrzést a használatbavételi eljárás keretében végzi. Ez a helyszíni ellenőrzés a létesítési engedélyben előírt feltételek teljesülésének, továbbá a

létesítmény rendeltetésszerű állapotának és biztonságos működése feltételeinek meglétére vonatkozik. A helyszíni ellenőrzés eredményét írásba kell foglalni. Az eljárás szükség esetén megismételhető.

(4) A hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény üzemben tartójának biztonsági értékelést kell készítenie, amelynek során figyelembe kell vennie a nyomástartó berendezések gyártója által veszélyelemzés alapján kidolgozott használati útmutatókat. A biztonsági értékelés részletes tartalmi követelményeit a Szabályzat tartalmazza.

(5) A biztonsági értékelés alapján az üzemben tartónak a használatba vételhez üzemeltetési utasítást kell készítenie, különös tekintettel a berendezés indítására, normál üzem módjára, leállítására, vészleállítására és az esetleg bekövetkező rendkívüli események esetén szükséges teendőkre.

8. § (1) A hatóság a használatbavételi engedélyt a 7. § (3) bekezdése szerinti helyszíni ellenőrzés megfelelő eredménye alapján adja ki.

(2) A sikeres helyszíni ellenőrzés tényét a hatóság a berendezés adattábláján hitelesítő acélbélyegző beütésével igazolja.

 (3) A használatbavételi engedély hatályosságának feltétele az R. 9-10. §-a szerinti időszakos hatósági ellenőrzésének kérelmezése. A hatóság az időszakos hatósági ellenőrzést az üzemben tartó kérelmére legalább 30 nappal az ellenőrzési tervben a 12. § (2) bekezdése alapján meghatározott ciklusidőhöz tartozó határnap előtt folytatja le.

(4) A hatóság a használatba vett létesítményt, továbbá az időszakos-, valamint rendkívüli hatósági ellenőrzések megtörténtét és eredményét nyilvántartásba veszi.

(5) Az üzemben tartó a használatbavételi engedéllyel kapcsolatban keletkezett dokumentációt, beleértve az időszakos hatósági ellenőrzések bizonylatait is, köteles a létesítmény egész élettartama alatt megőrizni, hozzáférhető helyen tartani, valamint ellenőrzés során a hatóság kérésére bemutatni.

 (6) Amennyiben a hatóság a határozatlan időre szóló használatbavételi engedélyt visszavonta vagy az más módon hatályát veszítette, az ismételt használatba vételhez új használatba vételi eljárást kell lefolytatni. Ennek feltétele, hogy az üzemben tartó a visszavonás vagy az engedély hatálytalanná válásának okát képező hiányosságokat megszüntesse.

Használatbavételi engedély visszavonása

9. § (1) Amennyiben a hatóság az időszakos vagy rendkívüli ellenőrzés során személyeket vagy környezetet veszélyeztető hiányosságot állapít meg, köteles megtenni a szükséges intézkedéseket, így elrendelheti a létesítmény üzemeltetésének felfüggesztését, javítások, különleges vizsgálatok elvégzését, vagy a használatbavételi engedély visszavonását, valamint a hiányosságok megszüntetését.

 (2) A használatbavételi engedély hatályát veszti, ha az esedékes időszakos hatósági ellenőrzés az üzemben tartó magatartására visszavezethetően nem történik meg.

Használatba vett berendezés javítása, átalakítása

10. § (1) A telepített nyomástartó berendezés jelentős beavatkozással járó javítása, átalakítása esetén a berendezés megfelelőségének megállapításakor az 5. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak irányadók.

(2) A javítási, átalakítási dokumentációnak alkalmasnak kell lennie a beavatkozás utáni állapot és az eredeti állapot biztonsági szintjének összehasonlító értékelésére.

 (3)

Megszüntetés

11. § (1) A megszüntetéssel kapcsolatos hatósági eljárást az üzemben tartónak kell kezdeményeznie.

(2) A megszüntetett létesítmény adatai a megszűnést követő 10. évben törölhetők a nyilvántartásból.

Ciklusidő, időszakos és rendkívüli hatósági ellenőrzés

12. § (1) Az 5. § (3) bekezdése szerint felügyelet alá tartozó létesítmény élettartama alatt időszakos hatósági ellenőrzéseket kell tartani. Az ellenőrzés feltételeit az engedélyes köteles biztosítani.

(2) A ciklusidő az egyes létesítményeknél általában a következő:

a) az e rendelet mellékletének 7. pontjának a)-d) és f)-i) alpontjaiba tartozó berendezések külső ellenőrzését 3 évenként, belső ellenőrzését 5 évenként, szilárdsági ellenőrzését 10 évenként kell elvégezni,

b) az e rendelet mellékletének 7. pontjának e) alpontjába tartozó berendezés külső ellenőrzését évenként, belső ellenőrzését 3 évenként, szilárdsági ellenőrzését 9 évenként kell elvégezni,

c) a töltő-létesítmény üzem közbeni külső ellenőrzését legalább 5 évenként kell elvégezni,

d) a folytonos üzemben működő nyomástartó létesítmény berendezéseinek belső szerkezeti ellenőrzését és szilárdsági nyomáspróbáját a tervezett karbantartási (nagyjavítási) üzemleállások során kell megtartani, legalább a ciklusidőnek megfelelő naptári éven belül.

(3) A ciklusidőt az üzemben tartó kérésére a hatóság meghosszabbíthatja, ha az üzemben tartó vállalja az ehhez szükséges többletinformációkat nyújtó, üzemszünettel nem járó ellenőrzések elvégzését, illetve diagnosztikai megfigyelés biztosítását.

(4) Az időszakos hatósági ellenőrzésről készített bizonylat egy példányát a hatóság átadja az üzemben tartónak. A bizonylat tartalmazza az ellenőrzés módszerét, eredményét és a következő időszakos hatósági ellenőrzés esedékességének időpontját. A hatósági ellenőrzések, elvégzett vizsgálatok bizonylatait csatolni kell a használatbavételi engedélyhez.

(5) A műszaki-biztonsági hiányosságot feltáró időszakos hatósági ellenőrzést a hiányosságok megszüntetése után meg kell ismételni.

13. § (1) Ha a hatósági felügyeletre kötelezett létesítmény használaton kívül van, amikor az időszakos hatósági ellenőrzés esedékes, akkor az csak a hatósági ellenőrzés sikeres elvégzése után vehető újból használatba.

(2) Az üzemben tartó javítás vagy átalakítás esetén rendkívüli ellenőrzést köteles kezdeményezni. A hatóság a rendkívüli ellenőrzés eredménye alapján ítéli meg a tervezett beavatkozás hatását a berendezés biztonsági jellemzőire és határozza meg az ismételt használatba vétel feltételeit.

(3) Nem szükséges a rendkívüli ellenőrzés, ha az üzemben tartó a berendezés megfelelőségét a beavatkozást követően tanúsítással kívánja megállapítani.

(4) Ha a rendkívüli hatósági ellenőrzés tartalma megfelel az időszakos hatósági ellenőrzés műszaki terjedelmének, akkor a következő időszakos hatósági ellenőrzés ciklusideje újra kezdődik.

(5) Amennyiben a hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény átalakítása olyan mértékű, hogy azt követően az új létesítménynek minősül, az üzemben tartó új használatbavételi engedélyezési eljárást köteles kezdeményezni. A további hatósági ellenőrzés ciklusideje a használatba vételt megelőző helyszíni ellenőrzés napján kezdődik.

(6) Az e rendelet mellékletének 7. pontjának a)-i) alpontjai alapján nem engedély köteles, hatósági felügyelet alá tartozó berendezésekből álló létesítmény ellenőrzéséről a gyártómű adatai és az üzemi viszonyok alapján az üzemben tartó gondoskodik.

(7) A hatóság a létesítményben bekövetkezett rendkívüli eseményt követően, továbbá javítás, átalakítás esetén az üzemben tartó kezdeményezésére, valamint ha egyéb, a tudomására jutott tény indokolja, váratlanul, saját kezdeményezésére rendkívüli ellenőrzést tarthat.

Üzemeltetés

14. § (1) Az üzemben tartó a hatósági felügyelet alá tartozó létesítményeket köteles megfelelő műszaki állapotban tartani, rendeltetésszerűen üzemeltetni, a karbantartási munkákat időben elvégeztetni, minden biztonsági előírást betartatni és az előírt hatósági eljárásokat, ellenőrzéseket kezdeményezni.

(2) A hatósági felügyelet alá tartozó létesítményt kezelőknek a biztonságos üzemeltetést lehetővé tevő létszámát, a létesítmény veszélyességének megfelelő képesítését, továbbá a kezelőkre vonatkozó egyéb feltételeket az üzemben tartónak kell meghatároznia és biztosítania.

(3) Az üzemben tartónak a hatóság felügyelete alá tartozó létesítmény biztonságos üzemeltetése érdekében megfelelő üzemeltetési utasítással kell rendelkeznie.

(4) Ha az üzemben tartó az (1) bekezdésben foglalt tevékenysége során rendellenességet észlel, a veszély elhárítása érdekében köteles minden szükséges intézkedést - beleértve a létesítmény üzemén kívül helyezését is megtenni.

Eljárás rendkívüli esemény alkalmával

15. § (1) A hatósági felügyelet alá tartozó létesítményekkel kapcsolatos rendkívüli eseményeket az üzemben tartó köteles a hatóságnak haladéktalanul bejelenteni, majd ezt 24 órán belül írásban a hatóság által rendelkezésre bocsátott bejelentő űrlapon részletezni.

(2) A rendkívüli esemény helyszíne a hatósági vizsgálat befejezéséig nem változtatható meg, kivéve, ha a további károk, balesetek megelőzése vagy más ok azt indokoltá és szükségessé teszi. Ez esetben a helyszín megváltoztatása előtti állapotot rögzíteni kell (például fotón, videofelvételen, helyszínrajzon).

(3) A hatóság vagy az általa bevont szakértő a helyszínen vizsgálja meg a rendkívüli esemény okait, valószínű lefolyását és következményeit; ezzel kapcsolatban

- a) fényképeket, vázlatokat, leírásokat készít,
- b) ellenőrzi a megelőző üzemi viszonyokat,
- c) megvizsgálja a sérült létesítményt, annak tartozékait, környezetét,
- d) meghallgatja a rendkívüli esemény szemtanúit, a kezelőket, az üzemtartó részéről az ügyben érintett személyeket, és erről jegyzőkönyvet vesz fel,
- e) tanulmányozza a szükséges okmányokat (például az üzemi naplókat),
- f) elrendelheti az alkatrészek és tartozékok laboratóriumi, műszeres és más vizsgálatait,
- g) tanulmányozza az üzemben tartó által folytatott belső vizsgálat adatait.

(4) A hatóság jogosult a rendkívüli eseménnyel összefüggésben a további vizsgálatához szükségesnek tartott tárgyakat, okmányokat elismervény ellenében átvenni.

(5) Ha a hatóság a vizsgálat során azt állapítja meg, hogy a gyártással, üzemeltetéssel, kezeléssel kapcsolatban mulasztás áll fenn, vagy a rendkívüli esemény bekövetkezése vétkes magatartás következménye, köteles kezdeményezni a szükséges felelősségrevonási eljárás megindítását.

(6) A hatóság a vizsgálat eredményéről részletes jegyzőkönyvet készít, amelyet az üzemben tartónak is alá kell írnia. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell

- a) a rendkívüli esemény valószínűsíthető okát, lefolyását,
- b) a megállapított rendellenességeket,
- c) az esemény megisméltődését kizáró intézkedéseket,
- d) az egyéb szükséges feltételeket, intézkedéseket.

(7) A létesítmény ismételt használatbavétele előtt a hatóság, indokolt esetben, új használatbavételi engedélyezési eljárás lefolytatását is elrendelheti.

(8) A rendkívüli esemény vizsgálatával járó költségeket - vétkessége estén - az üzemben tartó viseli.

A kazánok vegyi kezelését végző szervezetek alkalmassági követelményei

 16. § (1) A kazánok és a hozzá tartozó berendezések, továbbá a hatósági felügyelet alá tartozó egyéb nyomástartó berendezések vegyi kezelését olyan vállalkozás végezheti, amely

a) tevékenységi jegyzékében a kazánok gyártása, szerelése, javítása, karbantartása, vagy a vegyi kezeléssel rokon tevékenység szerepel, vagy több, általa karbantartott és rendszeresen vegyi kezelés alá vont kazánt üzemeltet és rendelkezik a szükséges személyi, tárgyi és technológiai feltételekkel, és

 b) rendelkezik a hatóság vegyi kezelési tevékenység végzésére vonatkozó engedélyével.

 (2) Az (1) bekezdés szerinti engedély három évre szól. Az engedélyezés feltételeinek fennállását a hatóság az engedély hatálya alatt legalább egy alkalommal ellenőrzi.

 (3) A tevékenység folytatására vonatkozó engedély kiadására irányuló kérelem tartalmazza

- a) a kérelmező azonosító adatait,
- b) a végezni kívánt vegyi kezeléseket megnevezését,
- c) a kezelni kívánt berendezéstípusok megnevezését,
- d) a vegyi kezelést irányító személy (személyek) nevét, szakképzettségének, szakmai gyakorlati idejének igazolását,

e) az alkalmazni kívánt technológiák leírását és az alkalmazásukhoz szükséges személyi, tárgyi, technológiai, tűzvédelmi és munkavédelmi felkészültség meglétének igazolását,

f) a veszélyes anyagokkal végzett tevékenység bejelentésének igazolását,

g) a tevékenységre kidolgozott minőségügyi rendszer dokumentációját.

(4) A kérelmet az erre rendszeresített űrlapon kell benyújtani, amelyet a hatóság bocsát a kérelmező rendelkezésére.

 (5) A kiadott engedélyt a hatóság közcélú nyilvántartásba veszi és az engedéllyel rendelkezők jegyzékét rendszeresen közzé teszi.

Az ellenőrzést végző személyekkel szemben támasztott követelmények

17. § (1) A hatósági ellenőrzést végző személyeknek felsőfokú szakirányú végzettséggel, a külön jogszabályban előírt szakvizsgálással és szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük.

 (2) A hatósági felügyelet alá tartozó létesítmények üzemeltetése során szükséges ellenőrzéseket a hatóság felügyeletével és feljogosítása alapján az üzemben tartói ellenőrző szervezet (a továbbiakban:

ellenőrző szervezet) is végezheti (üzemben tartói ellenőrzés). Az ellenőrző szervezet csak saját vállalkozása részére végezhet ellenőrzést.

(3) Az ellenőrző szervezet az ellenőrzött terméket üzemben tartó vagy karbantartó szervezet különálló és szervezetiileg azonosítható része. A személyzet felelősségét a szervezeten belül el kell határolni és ennek megfelelő bizonylatolási rendet kell alkalmazni.

(4) Az ellenőrző szervezet és személyzete nem végezhet olyan tevékenységet, amely befolyásolhatja az ellenőrző tevékenységgel kapcsolatos ítéletalkotás függetlenségét és a megvesztegethetetlenségét. Az ellenőrző szervezet személyzetének függetlennek kell lennie az ítélet alkotását befolyásoló hatásoktól, különösen az elvégzett ellenőrzések eredményében érdekelt külső személyek és szervezetek hatásától.

(5) Az ellenőrző szervezetnek rendelkeznie kell az ellenőrzés műszaki és adminisztratív feladatainak szakszerű elvégzéséhez szükséges személyzettel és felszereléssel. A személyzetnek képesnek kell lennie a műszaki követelményeknek való megfelelés megítélésére, valamint az ellenőrzések dokumentálására.

☞ (6) Az ellenőrző szervezet a tevékenysége során szerzett értesüléseket, adatokat köteles bizalmasan kezelni; ezeket csak a vállalkozás illetékes képviselőivel, illetve a hatósággal közölheti.

(7) Az ellenőrző szervezet műszaki vezetőjének felsőfokú szakirányú végzettséggel és a külön jogszabályban előírt szakvizsgával, az ellenőrző szervezet személyzetének az említett szakvizsgával, az elvégzendő ellenőrzésekhez szükséges szakképzettséggel, a vonatkozó előírások kielégítő ismeretével, és megfelelő gyakorlati tapasztalattal kell rendelkeznie.

(8) Az ellenőrzést végző személyek javadalmazása nem függhet sem az elvégzett ellenőrzések számától, sem az ellenőrzések eredményétől.

☞ (9) Az ellenőrző szervezet saját maga köteles elvégezni a feladatát képező ellenőrzéseket. Nem lehet közvetlenül érintett a rendelet hatálya alá tartozó és általa ellenőrzött termékek tervezésében, gyártásában, forgalmazásában, szerelésében, üzemeltetésében és karbantartásában, sem saját vállalkozása, sem ennek versenytársainak hasonló termékei vonatkozásában.

A Szabályzat

18. § (1) A Szabályzatot a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal főigazgatója (a továbbiakban: főigazgató) készíti elő, és szakmai egyeztetését követően tesz javaslatot annak kihirdetésére.

(2) A szakmai egyeztetésre Nyomástartó Műszaki Szakbizottságot (a továbbiakban: Szakbizottság) kell létrehozni, amely a közzétételt követően a Szabályzatot évente felülvizsgálja és javaslatot tesz annak szükség szerinti módosítására.

(3) A Szakbizottság a következő szervezetek által delegált egy-egy szakemberből áll:

- a) Energetikai Berendezést Gyártók Szövetsége,
- b) Gépipari Tudományos Egyesület,
- c) Magyar Bányászati és Földtani Hivatal,
- d) Magyar Mérnöki Kamara, Gáz- és Olajipari Tagozat,
- e) Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal,
- f) Magyar PB Gázipari Egyesület,
- g) Magyar Tartálytechnikai és Nyomástartó Berendezés Szövetség,
- h) Magyar Vegyipari Szövetség.

(4) A szakbizottsági tagokat a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium bízza meg 3 év időtartamra. A Szakbizottság ülésein a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium képviselője tanácskozási joggal vesz részt.

(5) A Szakbizottság maga dolgozza ki működési szabályzatát és tagjai közül háromévente elnököt választ. A titkársági feladatok ellátásáról a főigazgató gondoskodik.

(6) A Szabályzatban foglalt egyes műszaki előírásoktól az üzemben tartó eltérhet, ha a megfelelő hatósági eljárás során előzetesen igazolja, hogy a Szabályzat előírásai szerint elérhető műszaki biztonsági szintet más módon biztosítani tudja.

A hatóság további feladatai

19. § (1) A hatóság

a) gyakorolja a piacfelügyeletet az R. 11. § (2) a) pontjában megnevezett nyomástartó berendezések és rendszerek tekintetében,

b) minősíti, jóváhagyja és ellenőrzi a kazánok vegyi kezelését végzők tevékenységét,

c) nyilvántartja a rendkívüli eseményeket,

d) kezeli a nyomástartó létesítmények adatbázisát,

e) szervezi az R. 15. §-a szerinti külön jogszabályban foglaltaknak megfelelő, az e rendelet 17. § (1) bekezdésében említett szakvizsgálóhoz szükséges teendőket.

(2) A hatóság gyakorolja az R. 7. §-ának (2) bekezdésében foglalt létesítményekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési és mindazokat a feladatokat, amelyeket az épített környezet alakításáról és védelméről szóló jogszabály a sajátos építmények vonatkozásában a hatáskörébe utal.

20. § A hatósági eljárásokért járó díjakat külön jogszabály tartalmazza.

Záró rendelkezések

21. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba; egyidejűleg hatályát veszti: a) a kazánok és egyéb nyomástartó berendezések hatósági felügyeletéről szóló 2/1971. (IV. 28.) NIM rendelet,

b) a Kazánbiztonsági Szabályzat hatálybaléptetéséről szóló 8/1978. (XI. 29.) NIM rendelet,

c) a Nyomástartó Edények Biztonsági Szabályzata hatálybaléptetéséről szóló 4/1979. (III. 7.) NIM rendelet,

d) az acetilgáz-fejlesztő készülékek biztonsági szabályzata hatálybalépéséről szóló 4/1975. (X. 11.) NIM rendelet.

(2) Átmeneti intézkedések:

 a) az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedélyk azok lejártáig hatályban maradnak;

 b) az R. 16. §-ában és az (1) bekezdésben hatályon kívül helyezett jogszabályok szerint határozott időre szóló használati engedéllyel rendelkező berendezések e rendelet szerinti hatósági felügyelet alá sorolását az R. 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott első fokú hatósági szervezetnek a használati engedély hatálya alatt kell elvégeznie. Az eljárást az üzemben tartónak kell kezdeményeznie;

c) az R. 16. §-ában és az (1) bekezdésben hatályon kívül helyezett jogszabályok hatálya alá nem tartozó, vagy azok alapján határozatlan időre szóló használati engedéllyel rendelkező, az e rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti hatósági felügyelet alá tartozó berendezések és létesítmények hatósági felügyelet alá sorolását az R. 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott első fokú hatósági szervezetnek 5 éven belül kell elvégeznie. Az eljárást az üzemben tartónak e rendelet hatálybalépését követő 60 napon belül kell kezdeményeznie;

d) a b) és a c) pontok szerinti besorolásra az üzemben tartó javaslatot nyújthat be a hatósághoz, amely ezt köteles elbírálni és - helytállóságától függően - részben vagy egészében elfogadni. A javaslat elutasítása esetén az elutasítás okairól szakmai indoklást kell adni.

(3) Az R. 16. §-ában és az (1) bekezdésben említett jogszabályok alapján gyártott és azoknak megfelelő, az e rendelet hatálybalépéséig forgalomba még nem hozott, nem telepített, illetőleg használatba még nem vett, de az 1. § (2) bekezdése szerint hatósági felügyelet alá tartozó berendezések vonatkozásában e rendelet 5. §-a (1) bekezdését nem kell alkalmazni.

22. § Ez a rendelet a Tanács az egyszerű nyomástartó edényekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 87/404/EGK irányelvvel, az Európai Parlament és a Tanács a nyomástartó berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 97/23/EK irányelvvel és a Tanács 2002/50/EK irányelvvel módosított, a szállítható nyomástartó berendezésekre vonatkozó jogszabályok összehangolásáról szóló 99/36/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Melléklet a 63/2004. (IV. 27.) GKM rendelethez

Nyomástartó berendezések besorolása a hatósági eljárások szempontjából

1. A rendelet 1. § (2) bekezdése szerint hatósági felügyelet alá tartozó nyomástartó berendezéseket e melléklet alkalmazásával kell besorolni.

2. A besorolás célja annak meghatározása, hogy a berendezés üzemeltetője a 6. § (1) bekezdése szerinti hatósági eljárásokra kötelezett-e, vagy csak a 4. § (1) bekezdése szerinti bejelentést kell megtennie.

3. A besorolás a berendezés fajtája, töltete, a töltet veszélyessége, a legnagyobb megengedhető nyomás (PS) és a belső térfogat (V), illetve névleges méret (DN) szorzata, valamint e szorzat tényezőire megállapított alsó határérték alapján történik.

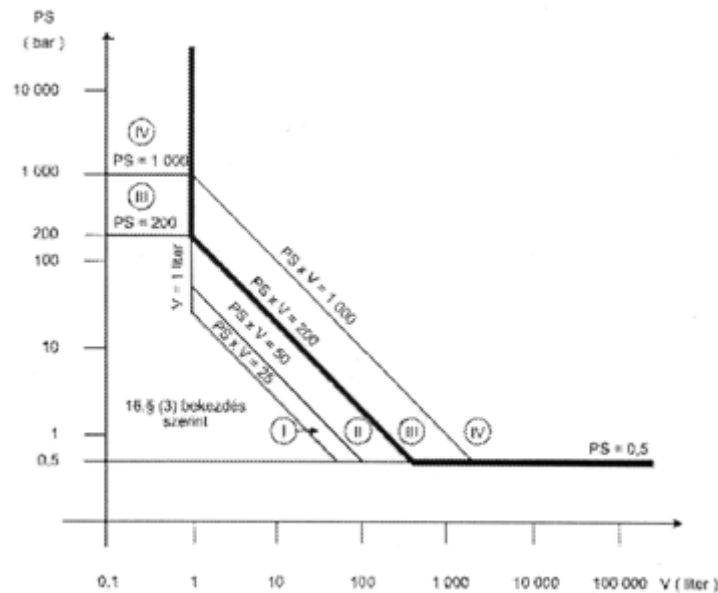
4. Ha a berendezés több nyomással igénybe vett térből áll, a berendezés egyes tereinek besorolásai közül a legszigorúbb adja a berendezés besorolását. Ha egy tér többféle töltetet tartalmaz, a besorolás alapja az a töltet, amelyhez a szigorúbb besorolás tartozik.

5. A következő *a)-i)* alpontok közül 3. pont szerinti tényezőknek a felsorolás sorrendjében történő értékelése alapján kell az adott esetben alkalmazandó alpontot kiválasztani a nyomástartó berendezésnek a hatósági eljárások szempontjából történő, 2. pont szerinti besorolásához.

6. A berendezés akkor tartozik a 6. § (1) bekezdés szerinti hatósági eljárások hatálya alá, ha a berendezés PS és V (DN) értékei, valamint ezek szorzata az alpontban meghatározott határértékeket meghaladják.

7. Az egyes alpontokhoz tartozó ábrák csupán a határértékek szemléltetését szolgálják. A kisebb vonalvastagsággal ábrázolt görbék a 9/2001. (IV. 5.) GM rendeletben meghatározott veszélyességi kategóriák szerinti besorolást mutatják. Ezeknek az e rendelet szerinti besorolásnál nincs szerepük, csak tájékozódásul szolgálnak.

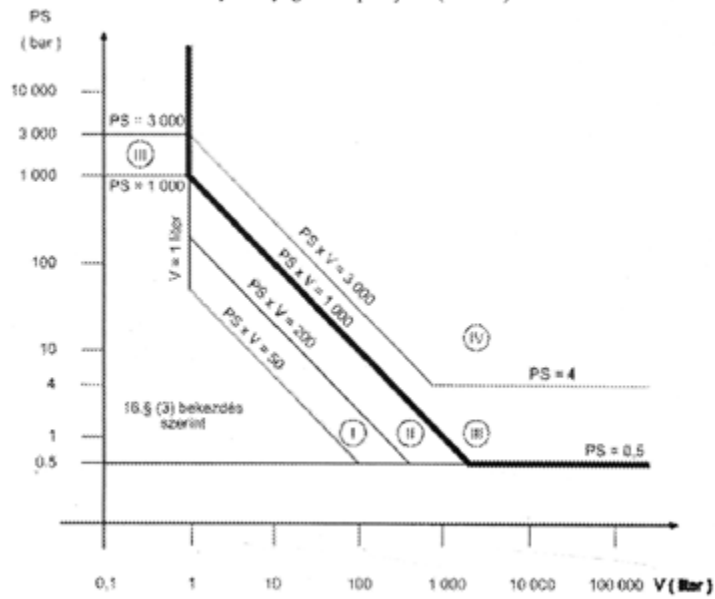
a) Gáz töltetű nyomástartó edény - az *e)* pontban meghatározottak kivételével - azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 0,5 bar, térfogata nagyobb mint 1 liter és $PS \cdot V > 200$ (bar \cdot liter), és töltete a veszélyes anyagok csoportjába tartozik (1. ábra).

1. ábra

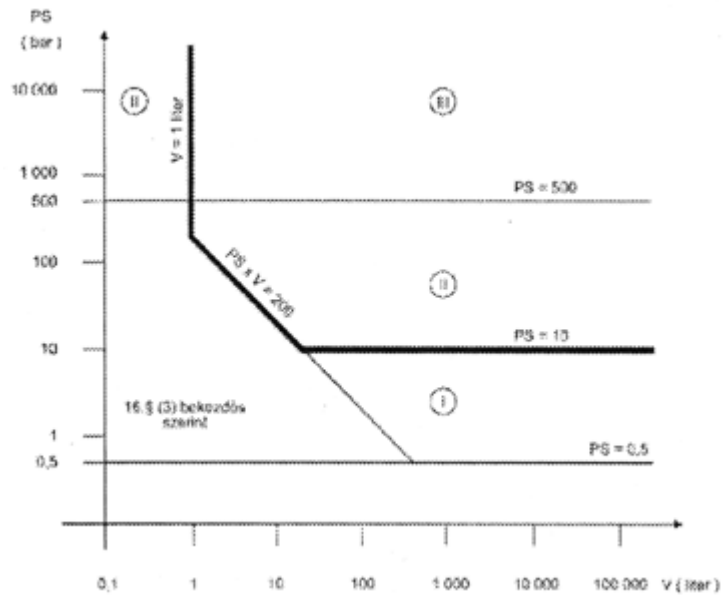
b) Gáz töltetű nyomástartó edény vagy egyszerű nyomástartó edény - az *e)* pontban meghatározottak kivételével - azzal jellemezve, hogy

a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 0,5 bar, térfogata nagyobb mint 1 liter és $PS \cdot V > 1000$ (bar \cdot liter), és töltete nem tartozik a veszélyes anyagok csoportjába (2. ábra).

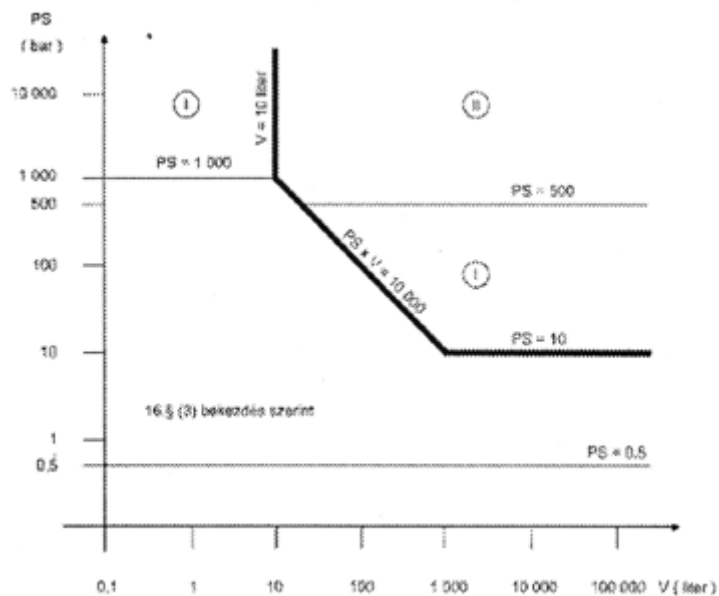
2. ábra

c) Folyadék töltetű nyomástartó berendezés - az e) pontban meghatározottak kivételével - azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 10 bar, térfogata nagyobb mint 1 liter és $PS \cdot V > 200$ (bar·liter), és töltete a veszélyes anyagok csoportjába tartozik (3. ábra).

3. ábra

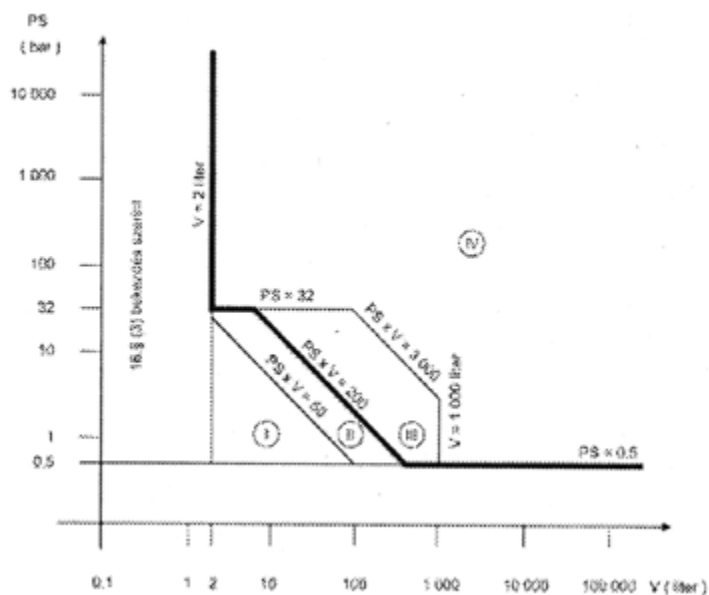
d) Folyadék töltetű nyomástartó berendezés - az e) pontban meghatározottak kivételével - azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 10 bar, térfogata nagyobb mint 10 liter és $PS \cdot V > 10\,000$ (bar·liter), és töltete nem tartozik a veszélyes anyagok csoportjába (4. ábra).

4. ábra

e) Túlhevülési veszély lehetőségével üzemelő, tüzeléssel vagy más módon fűtött, nagyobb mint $110\text{ }^{\circ}\text{C}$ töltet hőmérsékletű nyomástartó berendezés, továbbá minden nyomással igénybe vett főzőedény, azzal jellemezve, hogy

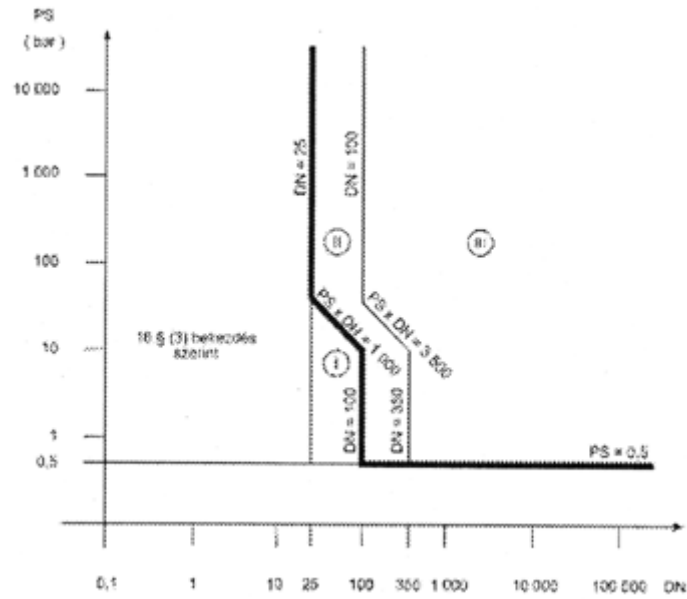
a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 0,5 bar, térfogata nagyobb mint 2 liter és $PS \cdot V > 200$ (bar \cdot liter), vagy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 32 bar, és töltete gőz, forró víz vagy szerves hőhordozó (5. ábra).

5. ábra

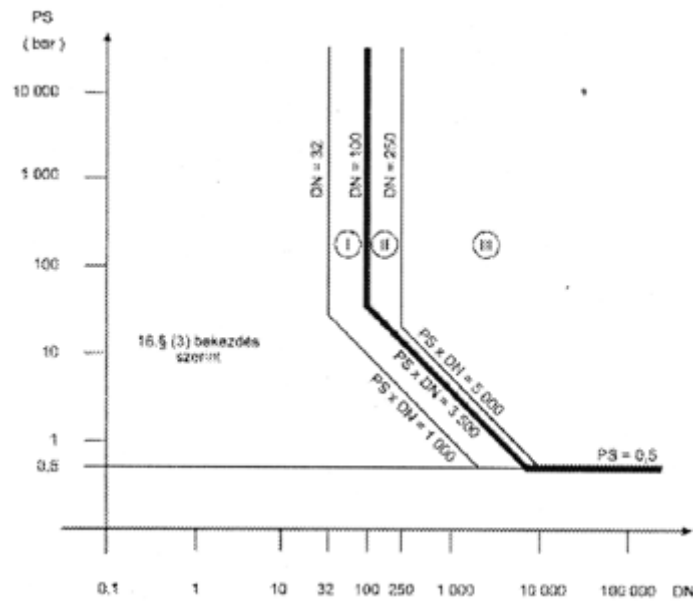
f) Gáz töltetű csővezeték, azzal jellemezve, hogy

a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 0,5 bar, a mm-ben megadott DN névleges méret nagyobb, mint 100, vagy a $PS \cdot DN > 1000$, és a mm-ben megadott DN névleges méret nagyobb mint 25, és töltetük a veszélyes anyagok csoportjába tartozik (6. ábra).

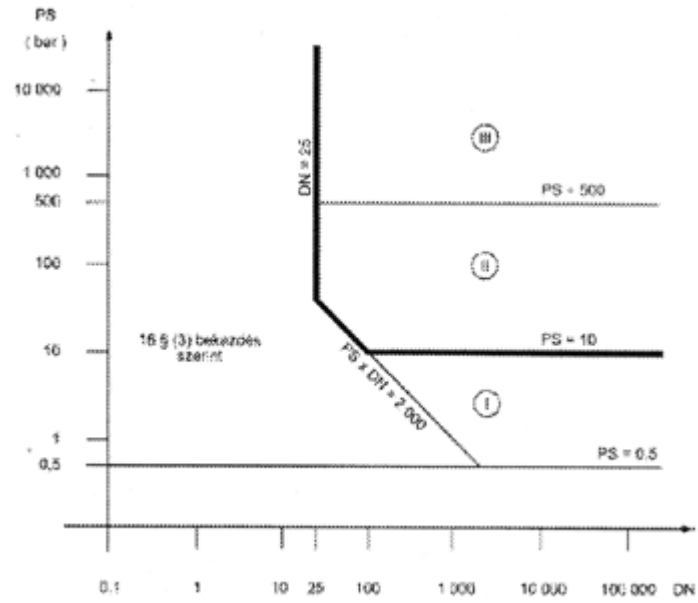
6. ábra

g) Gáz töltetű csővezeték, azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 0,5 bar, a mm-ben megadott DN névleges méret nagyobb mint 100, és a $PS \cdot DN > 3500$, és töltetük nem tartozik a veszélyes anyagok csoportjába (7. ábra).

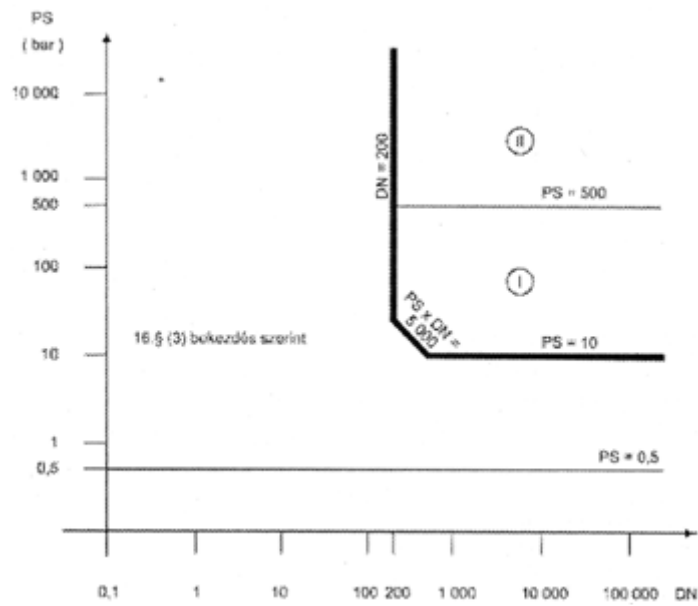
7. ábra

h) Folyadék töltetű csővezeték, azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 10 bar, a mm-ben megadott DN névleges méret nagyobb mint 25 és a $PS \cdot DN > 2000$, és töltetük a veszélyes anyagok csoportjába tartozik (8. ábra).

8. ábra

i) Folyadék töltetű csővezeték, azzal jellemezve, hogy a legnagyobb megengedhető PS nyomás nagyobb mint 10 bar, a mm-ben megadott DN névleges méret nagyobb mint 200, és a $PS \cdot DN > 5000$, és töltetük nem tartozik a veszélyes anyagok csoportjába (9. ábra).

9. ábra